

Avtorski potočki animacije

Zdenko Vrdlovec

Odkar tako imenovani celovečerni igrani filmi vse bolj uporabljajo računalniško grafiko, ki lahko ne le potencialno, ampak tudi dejansko nadomesti žive igralce, je tako, da je veliko več animacije (kot filmske tehnike, seveda) prav v teh celovečernih igranih kot pa v animiranih filmih v pravem pomenu. Kar ni brez posledic, ena od njih je ta, da se v animiranem filmu že dolgo ne dogaja nič posebnega in pomembnega, vsekakor pa nič takega, kar bi ne nujno preseglo, marveč bi bilo vsaj primerljivo delom nekdanje zagrebške šole risane filma ali kakšnega **Texa Averyja**, **Waleriana Borowczyka**, **Jana Lence**, **Georgea Dunnin-ga**, **Jana Švankmajerja**, **Ralpha Bakushija** in **Jodžija Kurija**.

Animirani film danes poteka v dveh tokovih, prvi je glavni ali »mainstream«, ki ga predstavljajo »hollywoodski« celovečerni animirani filmi (pa naj nastajajo v Hollywoodu, na Japonskem, v Koreji ali kjer koli že), drugi pa sestoji iz potokov in potočkov tako imenovanih avtorskih poskusov, ki so v glavnem delo mlajših ustvarjalcev, študentov filmskih in likovnih akademij ter avtorjev stripov.

Seveda tudi v teh avtorskih »potokih in potočkih« animiranega filma še vedno nastajajo zanimiva dela (vendar je bolje, če so krajša kot daljša), kot se je pokazalo tudi na letošnji Animateki ali 2. mednarodnem festivalu animiranega filma v Ljubljani, le da jih mednarodna žirija, vsaj po mojem, ni znala opaziti. Ko je v soboto zvečer v Kinodvoru objavila svoje nagrade, je uvodoma pojasnila, da je odkrila toliko dobrih filmov, da ni mogla priti do soglasja o najboljšem. Tako je vsaj član žirije predstavil svoj izbor petih najljubših filmov, nato pa so vsi skupaj izbrali še pet filmov, ki so jim namenili posebna priznanja. Med njimi je tudi imenitna »glinasta« poema *Jam Session* poljske avtorice **Izabele Plucinske**, pogrešam pa *Park* avstrijskega avtorja **Mahlerja**, film, ki je s svojo preprosto risbo, življenjsko zgodbo, predstavljeno med drevesa, ptico, psa in klop v parku, ter s skopim, toda zelo natančnim in ironičnim komentarjem, še najbolj ustrezal proklamiranim kriterijem žirije. A ta je ne le popolnoma spregledala takšno mojstrovino, kot je *Nosilec svetlobe* **Vaclava Švankamajerja**, marveč je z večino glasov za najboljši film izbrala poljsko risanko *Po jabolkah* **Marte Pajek**, ki bi si v najboljšem primeru zaslužila le nagrado za pomanjkanje vsake ideje.